

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Bruntál, Jesenická 10

Jesenická 10, 792 01 Bruntál

Identifikátor školy: 600 131 793

Termín konání orientační inspekce: 22. - 25. květen 2001

Čj.	141 231/01-11142
Signatura	on1cu140

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bruntál, Jesenická 10, je úplnou základní školou s právní subjektivitou se třídami s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Škola má celkem 33 tříd, z toho 20 tříd na 1. stupni, 13 tříd na 2. stupni, z toho jsou 4 třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy. V souladu s § 5 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR 291/1991 Sb., o základní škole, jsou na škole zřízeny v prvním až třetím ročníku vyrovnávací třídy pro žáky dočasně opožděné ve výuce.

Školu navštěvuje celkem 749 žáků, z toho 424 žáků 1. stupeň a 325 žáků 2. stupeň. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR dne 30. 4. 1996 pod. čj. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998, ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy podle vzdělávacího programu Základní škola s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy čj. 29 738/96-22-50.

Orientační inspekce byla zaměřena na hodnocení kvality řízení školy a hodnocení kvality vzdělávání ve vybraných předmětech, v tělesné výchově se zaměřením na třídy s rozšířenou výukou.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. stupeň

Orientační inspekce sledovala kvalitu vzdělávání na 1. stupni jako celek na základě hospitací provedených v předmětech jazyk český (čtení, psaní), prvouka, přírodověda, vlastivěda, estetická výchova (hudební a výtvarná výchova). Časové dotace jednotlivých sledovaných předmětů jsou v souladu s učebními plány, obsah učiva odpovídá přijatému vzdělávacímu programu. V hospitovaných hodinách byly výukové cíle reálné, v souladu s učebními osnovami, odpovídaly stavu třídy a probranému učivu. Všichni vyučující předložili časově tematické plány. Jejich forma má rozdílnou kvalitu. Zápisy v třídních knihách uvádějící obsah probraného učiva jsou také málo konkrétní.

Výuku v hospitovaných předmětech zajišťovalo čtrnáct vyučujících, z toho dvanáct s odbornou a pedagogickou způsobilostí a dva bez odborné i pedagogické způsobilosti. Vyučovací hodiny sledovaných předmětů probíhaly v kmenových třídách, pro výuku hudební výchovy slouží samostatná učebna. Třídy jsou vybaveny standardním nábytkem, v nejnižších ročnících jsou k dispozici nové školní lavice se samostatným pracovním místem a koberec sloužící k relaxaci, k pohybu i výuce žáků. Uspořádání učeben je funkční, prostředí je většinou vhodně vyzdobené vlastními výtvarnými pracemi a výrobky žáků, květinami, pomůckami k výuce, případně aktualitami k probíranému učivu. Úroveň estetické úpravy a podnětnosti prostředí je ve třídách 5. ročníku ve srovnání s ostatními třídami 1. stupně nižší.

Tepelné a světelné podmínky jsou pro výuku velmi dobré (pohotové a vhodné zastínění oken žaluziemi), prostory jsou čisté, hygiena prostředí je dodržována. Žáci využívají krátkých přestávek zejména k hygieně, svačině a volnému pohybu po třídách a chodbách, avšak školní budovu neopouštějí a dosud nevyužívají prostoru upraveného k relaxaci mimo budovu. Pitný režim je problematickou záležitostí. Ponejvíce učitelé působí na rodiče, aby dětem zajistili přísun tekutin během vyučování. Učitelé ve většině případů zařazovali do výuky relaxační chvílky a využívali pohybu, zpěvu, skupinových činností i prvků tvořivé dramatiky. Žáci jsou vesměs vedeni k osobní samostatnosti a sebeobsluze, jejich případný individuální pohyb po třídě nijak nenarušoval průběh vyučovacího procesu. Hodiny českého jazyka a matematiky jsou

začleněny do první poloviny dne, ostatní předměty většinou s ohledem na stupeň obtížnosti pro jednotlivé věkové kategorie, což je v souladu se zásadami duševní hygieny dětí.

Ve škole jsou zřízeny kabinety pro jednotlivé ročníky. Každý kabinet disponuje audiovizuální technikou, zejména radiomagnetofony. Videorekordér má k dispozici jedna třída a školní družina a jeden je umístěn v hudební učebně. V jednotlivých předmětech žáci používají učebnice s doložkou MŠMT ČR pro školní rok 2000/01. Použití školních pomůcek bylo v hospitovaných hodinách účelné, využívány byly také encyklopedie (2 případy) a vlastní materiály učitelů a žáků (fotografie, hračky, přírodní materiály, rostliny).

Jako nepovinný předmět je na 1. stupni realizována pouze tělesná výchova pro 5. ročník. Další aktivity zájmového charakteru jsou uskutečňovány formou zájmových útvarů (literárně-dramatická výchova, pěvecký sbor žáků 1. tříd, pěvecký sbor žáků 2.- 4. tříd, pohybové hry) a kroužků (sportovní, výtvarný, taneční, hra na zobcovou flétnu, ručních práce).

Sledovaná výuka byla převážně pečlivě připravená, vhodně strukturovaná a navazovala na předcházející učivo. Výukové cíle byly přiměřené věku a možnostem žáků (práce pedagogů ve vyrovnávacích třídách). Organizace a efektivita hodin byla přímo závislá na osobním přístupu pedagoga, na jeho invenci a kreativité. Společným znakem všech nadprůměrných hodin byl pokus o kooperativní formy ve vzdělávání, skupinové vyučování, práce ve dvojicích, vytváření prostoru k dostatečnému procvičování učiva, využívání mezipředmětových souvislostí, práce s pomůckami a podpora smyslového vnímání. Jedním z výsledků tohoto způsobu práce je např. písemná a výtvarná dokumentace o literatuře, o přírodě (herbáře) a jednotlivé (méně časté) třídní projekty. Tyto formy pedagogické práce poskytují žákům prostor pro vlastní individuální tempo, pro aplikaci již nabytých vědomostí a pro možnost spolupráce.

V hodinách, kde převládal frontální způsob výuky, byly patrné dílčí nedostatky, např. snižující se pozornost žáků při nadměrném verbalismu pedagoga, nedostatečný prostor k vlastnímu vyjádření, absence relaxačních technik a nižší efektivita využití vyučovacího času. Málo efektivní byl také způsob interpretace nového učiva prostřednictvím postupného čtení textu žáky z učebnice (prudce klesající zaujetí žáků).

Vstupní i průběžná motivace spočívala ve využití herních a soutěživých prvků, ve vřazení vybraných pracovních listů a v bezprostředním pozitivním ohodnocení výkonu žáků. Určité rezervy zůstávají v zaměření se na jejich sebereflexi a sebehodnocení. Vhodně motivující bylo také vytýčení výukového cíle před hodinou a informace pedagoga o obsahu příští výuky v zájmu zachování kontinuity a vzbuzení zájmu.

Postoj vyučujících vytvářel ve třídách vstřícnou pracovní a tvořivou atmosféru, ve které žáci dodržovali dohodnutá pravidla vzájemné komunikace, chování i jednání.

Celkově je kvalita vzdělávání žáků 1. stupně základní školy hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk

Výuka českého jazyka v 6. - 9. ročníku probíhá podle přijatého vzdělávacího programu Základní škola. Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov a korespondoval s předloženými časově tematickými plány vyučujících. Časová dotace sledovaného předmětu je v souladu s učebním plánem uváděného vzdělávacího programu, dle zápisů v třídních knihách je nejvíce dotována jazyková složka - dvě hodiny týdně, literární výchově a slohu je věnováno většinou po jedné vyučovací hodině.

Roční rámcové plánování výuky, akcí a soutěží je mj. náplní práce předmětové komise českého jazyka. Z jednání komise jsou pořizovány zápisy.

Při bezprostřední přípravě a plánování výuky vycházejí učitelé z kvalitně zpracovaných vlastních časově tematických plánů, aktuálního složení třídy a individuálních zvláštností žáků. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Pět vyučujících, kteří zajišťují výuku českého jazyka v šestém až devátém ročníku, je plně odborně i pedagogicky způsobilých.

Všechny hospitované hodiny proběhly v kmenových třídách. Ty jsou vybaveny novými žákovskými lavicemi, chybí však další úložné prostory pro věci žáků a pomůcky. Ve všech třídách je k dispozici hygienické zázemí, světelné, tepelné i prostorové podmínky jsou vzhledem k potřebám a počtu žáků v jednotlivých třídách vyhovující. Estetická úroveň tříd je podprůměrná, nevytváří žákům podnětné pracovní prostředí. Pro výuku sledovaného předmětu je k dispozici žákovská knihovna umístěná ve dvou samostatných místnostech v pavilonu prvního stupně. Je vybavena řadami doplňkové četby, dostatečným množstvím beletrie i naučné literatury, televizí s videorekordérem a výukovými videonahrávkami. Výběr nových knih, kterými je knihovna průběžně doplňována, vychází z poptávky žáků a potřeb vyučujících. Systém ukládání knih a vedení knihovny je příkladné. K danému předmětu je vybudována ucelená řada učebnic (SNP). Učebnice i učební texty jsou v souladu se seznamem platných učebnic a učebních textů vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2000/01. Kabinetní sbírky obsahují vhodné pomůcky v množství umožňujícím realizovat zvolený vzdělávací program. Audiovizuální technika nebyla v žádné z hospitovaných hodin využita.

Hodiny českého jazyka jsou na druhém stupni školy začleněny do rozvrhu vyučovacích hodin v souladu se zásadami duševní hygieny, většinou, dle možností, do první části dopoledního vyučování.

Organizace sledovaných hodin byla účelná, všichni vyučující řídili výuku srozumitelnými pokyny. Stanovené cíle odpovídaly schopnostem žáků, ne vždy však vyučující dovedou tento cíl jasně stanovit - mnohdy dochází z jejich strany k záměně se strukturou hodiny. Tento nedostatek se následně projevuje v závěrečném hodnocení plnění stanovených cílů.

Z hlediska forem byly uplatňovány zejména hodiny s procvičováním a upevňováním již získaných vědomostí z předešlých vyučovacích hodin. Struktura hodin odpovídala věkovým možnostem a schopnostem žáků i složení tříd. Vyučující zohledňovali individuální potřeby a schopnosti žáků, respektovali jejich vlastní tempo, maximální pozornost byla věnována žákům se specifickými poruchami učení. Jimi zvolené metody a formy byly ve sledovaných hodinách vždy efektivní. Péče o talentované žáky byla zaznamenána pouze ojediněle.

Prostor k procvičení i vyvození učiva všech složek jazykového vyučování dává ve vyšších ročnících druhého stupně pravidelně zařazovaný větný a jazykový rozbor. Vyučující zde v dostatečné míře využívali individuálních schopností žáků k zadávání diferencovaných úkolů z hlediska náročnosti, prospěchově slabším žákům i žákům s vývojovými poruchami učení byla vždy poskytována ze strany vyučujících rada a pomoc. Použité metody a formy byly z hlediska učení žáků i využití vyučovacího času vždy efektivní. V hodinách literární výchovy byla stěžejní částí hodiny práce s textem. Žáci zde byli vedeni k aktivnímu vyhledávání informací, které však ve vlastním verbálním projevu neuměli vždy plně využít.

Ve všech navštívených hodinách byli žáci aktivováni vstupními motivačními metodami. Velmi často byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala výkonu žáka a téměř vždy byla vyučujícím zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce i domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, vyučující ověřovali pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žákovského projevu. Při kontrole žákovské dokumentace bylo zjištěno, že žákovské práce jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány a opravovány, žáci jsou většinou

důsledně vedeni k uvědomělé práci s chybou.

V oblasti interakce a komunikace byla vyučujícími i žáky respektována pravidla jednání, komunikace byla založena na vzájemné důvěře s respektováním osobnosti žáka. Ve vyučovacích hodinách byl dán žákům dostatečný prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností. Komunikace vyučujících především kvalita jejich vyjadřování byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá. Kázeňské problémy nebyly, až na jeden případ, v průběhu inspekce zaznamenány.

Výuka českého jazyka na škole je hodnocena jako velmi dobrá.

Občanská výchova

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno, že výuka sledovaného předmětu probíhá podle osnov zvoleného vzdělávacího programu. Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Členění učiva do jednotlivých ročníků a tematických celků je zpracováno v časově tematických plánech vyučujících, které však vychází z obsahu používaných učebnic. Ty však nerespektují logickou výstavbu poznávacího procesu v souladu s psychosociálním vyzríváním žáků, jejich poznávacími možnostmi a rozšiřující se životní zkušeností.

Výuka je zajištěna pěti vyučujícími, z nichž tři nesplňují podmínky odborné způsobilosti stanovené výše citovanou vyhláškou. Výuka probíhá v klasicky vybavených kmenových učebnách, kde aktuální výzdoba nesouvisela se sledovaným předmětem. Pro všechny ročníky jsou k dispozici učebnice. Učebních pomůcek k danému předmětu má škola minimální množství.

Příprava vyučujících vycházela ze stanovených cílů a odpovídala aktuálnímu složení tříd. Vyučující nedokázali využívat literatury z žakovské a učitelské knihovny a pomůcek ze sbírek jiných předmětů. Z tohoto pohledu se projevovala nepromyšlenost přípravy na většinu hospitovaných vyučovacích hodin. Didaktická technika nebyla využívána. Výběr, sled a množství informací byl přiměřený věku žáků a stanoveným výukovým cílům. Bylo využíváno životních zkušeností žáků, jejich názorů a postojů, zejména v oblasti mezilidských vztahů a práv člověka. Organizační pokyny byly většinou jasné a srozumitelné. Převažovala frontální výuka, která se ojediněle střídala se samostatnou prací žáků. V jednom případě vycházelo probírání nové látky z připravených žakovských referátů. Na základě využívání úvodní a průběžné motivace se vyučujícím většinou dařilo aktivizovat většinu žáků, kteří pracovali spontánně a dokázali vyjádřit svůj názor. V průběhu vyučovacích hodin byly zadávány domácí úkoly navazující na probírané učivo. V závěru bylo vždy provedeno stručné shrnutí nových poznatků se zdůrazněním podstatných jevů. Zápisy do sešitů byly stručné a vystihovaly podstatu probírané látky. Grafická úroveň těchto žakovských zápisů je však velmi rozdílná, chybí zde pravidelná kontrola ze strany vyučujících.

Nové poznatky byly vyučujícími interpretovány věcně správně. Ve vyučovacích hodinách byl vytvářen vztah vzájemné důvěry s možností uplatnění vlastních názorů a postojů. Vyučující tyto postoje a názory nenásilnou formou korigovali. Okamžité slovní hodnocení výkonů žáků bylo zaměřeno na zdůraznění pozitivních prvků v jejich činnostech a plnilo i motivační funkci.

Celkově je kvalita výuky občanské výchovy hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Hospitováno bylo ve třídách 2. stupně, a to převážně u tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy je týdenní časová dotace pět vyučovacích hodin týdně. V těchto třídách převažují žáci se zaměřením na běžecké a sjezdové lyžování, kopanou a lehkou atletiku.

V ostatních třídách je předmět vyučován s dvouhodinovou týdenní časovou dotací. V jedné třídě pátého ročníku 1. stupně je týdně zařazena jedna hodina nepovinného předmětu pohybové a sportovní aktivity a žáci jsou tak připravováni pro rozšířenou výuku tělesné výchovy v následujících vyšších ročnících. Hodinová týdenní dotace tělesné výchovy odpovídá ve všech třídách schváleným učebním dokumentům. Tematické plány vyučujících vycházejí z platných učebních osnov a jsou v rámci předmětové komise pro jednotlivé ročníky, případně třídy, podrobně zpracovány. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy je do značné míry využívána nabídka rozšiřujícího učiva a výuka plavání, která splňuje i rehabilitační funkci. Na povinnou výuku předmětu v těchto třídách navazují tréninkové jednotky s konkrétním speciálním zaměřením, které vedou učitelé s příslušnou trenérskou specializací.

Ze sedmi vyučujících tělesné výchovy na 2. stupni základní školy splňují podmínky úplné odborné a pedagogické způsobilosti pouze tři. Další tři nejsou odborně způsobilí a jedna vyučující je bez odborné i pedagogické způsobilosti, ale v současné době si doplňuje vzdělání studiem tělesné výchovy. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se však na kvalitě výuky v hospitovaných hodinách neprojevila.

Pro výuku předmětu má škola vytvořeny velmi dobré prostorové podmínky. Využívány jsou dvě vlastní tělocvičny, posilovna a venkovní sportovní areál (víceúčelová umělohmotná plocha k nácvičku sportovních her, antukové kurty, běžecký ovál se sprinterskou rovinkou a atletické sektory pro skok daleký, vysoký a vrhy). V rámci pronájmu je využíván městský plavecký bazén. Všechny výukové prostory jsou vhodně a účelně vybaveny a odpovídají psychohygienickým zásadám. Materiální vybavení sportovním náradím a náčiním je na velmi dobré úrovni a je v rámci finančních možností průběžně doplňováno. Učitelé mají k dispozici základní odbornou literaturu a časopisy. V letošním školním roce byla pořízena videokamera.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům a věkovým zvláštnostem žáků. Vyučující dbali na pořadovost, bezpečnost a jejich organizační pokyny byly žákům jasné a srozumitelné. Z reakcí žáků bylo zřejmé, že jsou na tyto pokyny systematicky připravováni. Výběr a náročnost učiva byl přizpůsoben specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Všichni učitelé předváděli kvalitní ukázky pohybových dovedností. V průběhu hodin přistupovali k žákům individuálně, upozorňovali na případné chyby, které následně odstraňovali. Metodické postupy vyučujících byly správné a odpovídaly současnému stavu teorie a praxe výuky tělesné výchovy. Optimálně bylo využíváno kondičních cvičení i následné relaxace. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění. Vyučovací čas byl v hospitovaných hodinách velmi efektivně využit, náplň hodin byla pestrá a pro žáky přitažlivá. Výrazným kladem bylo zejména vedení k samostatnosti a zodpovědnosti (rozcvičení, kondiční cvičení) i krátká zařazování teoretických částí, kde se žáci seznamovali s technikou, taktikou a pravidly jednotlivých sportovních disciplin.

Ve sledovaných hodinách byli žáci vždy pozitivně motivováni, sami byli vesměs vysoce aktivní a k výuce předmětu projevovali, zvláště ve třídách s rozšířenou výukou, pozitivní vztah. Při hodnocení využívají učitelé vlastních testovacích metod, při čemž byly respektovány individuální dispozice žáků, jejich aktivita a snaha o zlepšení. Dohodnutá pravidla jednání mezi vyučujícími a žáky jsou známa, oboustranně akceptována a respektována. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře a toleranci. Projevy nežádoucího chování žáků nebyly v hospitovaných hodinách zaznamenány.

Na základě výše sledovaných jevů je výuka tělesné výchovy celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Časová dotace vyučovacích hodin fyziky odpovídá učebním plánům realizovaných vzdělávacích programů. Probírané učivo v hospitovaných hodinách bylo v souladu s platnými osnovami, ale není vypracována závazná koncepce výuky fyziky - členění učiva do jednotlivých ročníků v návaznosti na časové dotace vyučovacích hodin a na usnesení pracovního jednání učitelů fyziky na okresním semináři v Bruntále. Ve dvou hospitovaných třídách nebyly dosud vykonány laboratorní práce, které jsou doporučeny osnovami.

Výuku fyziky na škole zajišťují tři odborně i pedagogicky způsobilí učitelé. Škola má odbornou učebnu fyziky, její současný stav a vybavení však neumožňuje její plnohodnotné využití (nefunkční elektrický rozvaděč a přívod vody do demonstračního stolu, neexistující rozvody elektřiny a vody do žákovských stolů, nevhodné zatemnění oken a absence stabilního projekčního plátna). Učební pomůcky jsou uloženy v přilehlém kabinetu a umožňují plnění základního vzdělávacího programu. V jedné z hospitovaných hodin byl vyučujícím funkčně použit zpětný projektor pro demonstraci magnetického pole cívky, výsledný efekt demonstrace však nebyl úplný vzhledem k absenci vhodného zdroje stejnosměrného napětí. Žáci mají učebnice fyziky, dvě různé ediční řady učebnic jsou postupně nahrazovány jednou ucelenou řadou.

Struktura hospitovaných hodin fyziky byla adekvátní věku žáků a z větší části i výukovým cílům. V některých hodinách nebylo vyučujícími důsledně sledováno, čeho mají žáci v průběhu vyučování dosáhnout. Hospitované hodiny měly rozdílnou úroveň z hlediska použitých forem a metod výuky a jejich výsledné efektivitu. Některé hodiny měly velmi dobrou úroveň, vyučující využívali rozmanitých metod včetně demonstrací a frontálních žákovských pokusů a dávali žákům dostatečný prostor pro samostatné a aktivní učení. Jiné hodiny byly jednotvárné, žáky neaktivizující, bez použití jakýkoliv učebních pomůcek, didaktické techniky a názorných materiálů. V těchto hodinách byly preferovány formální znalosti (vzorce, data apod.) před využíváním poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a objasňování podstaty fyzikálních jevů. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v závěru některých hodin však chybělo jeho shrnutí a zhodnocení výkonu žáků.

V hospitovaných hodinách bylo jen velmi málo využíváno vstupních motivačních metod, snaha o aktualizaci učiva byla zaznamenána, ale v některých případech se zcela míjela účinkem vzhledem k nedostatečné přípravě vyučujícího. Ne ve všech hodinách prověřovaly vyučující výchozí znalosti a dovednosti žáků, a průběžně vyhodnocovali výsledky učení. Zkoušení mělo rozdílnou úroveň, v jednom případě bylo zaměřené na pochopení vztahů a souvislostí s charakterem vytváření zpětné vazby, v druhém bylo zaměřené na pamětní zvládnutí učiva. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a vždy zdůvodněné.

Až na malé výjimky byla vzájemná komunikace učitel - žák na velmi dobré úrovni, někteří vyučující svou verbální komunikací (zejména pokládáním otázek) nerozvíjeli komunikativní schopnosti žáků (nevyžadovali souvislé odpovědi).

Hospitované hodiny měly různou kvalitu, celkově je výuka fyziky hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka ve sledovaných předmětech probíhala globálně v souladu se vzdělávacím programem, ale členění učiva a jeho logická struktura nebyly vždy v souladu s osnovami. Tematické plány vyučujících v některých předmětech obsahovaly formální i věcné nedostatky. Plánování a příprava výuky sledovaných předmětů jsou hodnoceny jako průměrné.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou v různých předmětech rozdílné, celkově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky odpovídaly vesměs výchovně-vzdělávacím cílům a byly přiměřené věku žáků. Jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá, rezervy se objevovaly v rozvíjení komunikativních schopností žáků.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy spočívá v realizaci stávajícího vzdělávacího programu s existencí tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Rovněž se i nadále počítá se třemi vyrovnávacími třídami pro žáky spádové oblasti (Bruntál). Připravuje se zřízení odborné učebny s výpočetní technikou a rozšíření volitelných předmětů o Informatiku. Tyto koncepční záměry vycházejí z analýzy současného stavu a jsou podporovány pedagogickými pracovníky školy i zřizovatelem.

Plánování činnosti školy není pojato jako ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce školy. Roční plán práce školy je zaměřen na konkrétní úkoly výchovně vzdělávacího procesu školy (organizace školního roku) a je členěn do jednotlivých měsíců. Tento plán byl projednán pedagogickou radou školy.

Vedením školy rozpracovaný učební plán stávající školní rok vyhovuje potřebám žáků i specifickým podmínkám regionu a zaměření školy. Nejsou však zpracovány návrhy učebních plánů s vertikálním výhledem pro všechny ročníky daného populačního ročníku tak, aby byla zajištěna kontinuita a návaznost výuky jednotlivých předmětů v jednotlivých ročnících.

Volitelné předměty ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy nejsou zařazeny v učebním plánu (místo nich je rozšířena výuka tělesné výchovy), v ostatních třídách se nabídka volitelných předmětů omezuje na konverzaci v cizích jazycích, technické činnosti a domácnost. Malá nabídka je v oblasti nepovinných předmětů, zde jsou realizovány jen sportovní hry pro jednu třídu 5. ročníku. Ve škole je v době inspekce registrováno jedenáct integrovaných žáků, jejich dokumentace je řádně vedena, pro všechny jsou zpracovány individuální studijní plány.

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Ředitelem školy jsou jmenováni dva zástupci ředitele s rozdělenými kompetencemi pro 1. a 2. stupeň základní školy. Spolu s ředitelem školy, vedoucí školní jídelny, vedoucí školní družiny a ekonomkou školy tvoří vedení školy. Tento poradní orgán se schází pravidelně každý týden. Na 1. stupni jsou ustavena předmětová sdružení pro každý předmět, na 2. stupni jsou ustaveny předmětové komise. Vedoucí těchto předmětových sdružení a komisí jsou členy dalšího poradního orgánu školy - předmětové rady. Trenéři vyučovaných sportů ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy jsou členy trenérské rady. Tato organizační struktura je zakotvena v Organizačním řádu školy a spolu s pedagogickou radou a pracovními a provozními poradami umožňuje účinné řízení školy.

Povinná dokumentace podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je řádně vedena. Školní řád obsahuje pravidla chování a jednání žáků, většinou však ve formě zákazů a příkazů, z hlediska jejich práv a možností, které jim nabízí škola, není vyvážen. Stejně tak vnitřní klasifikační řád školy obsahuje některá ustanovení, která nejsou plně v souladu s právními předpisy. O obsahové úpravě došlo během inspekční činnosti mezi ČŠI a ředitelem školy ke konsensu.

Předávání informací mezi vedením školy a pracovníky školy i mezi školou a rodiči je organizačně zajištěno a je funkční. Ve škole je ustavena Rada tříd, složená ze zástupců žáků z jednotlivých tříd, jejíž převážnou činností je zprostředkování informací mezi vedením školy a žáky (rozhlasové relace, schránka důvěry). Při škole není zřízena Rada školy ani sdružení rodičů. Škola se na veřejnosti prezentuje obvyklým způsobem (veřejná vystoupení a prezentace žáků, zveřejňování výsledků školy, informování veřejnosti o sportovních třídách).

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným předpisům s výjimkou stanovení délek přestávek a některých vyučovacích hodin. Mezi 4. a 5. a 7. a 8. vyučovací hodinou jsou přestávky pouze 5minutové, přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním je zkrácena na 30 minut. Dále je 6., 7. a 8. vyučovací hodina zkrácena na 40 minut. To je v rozporu s ustanovením § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Ředitel školy požádal dne 5. února. 2001 MŠMT ČR o výjimku z výše uvedené vyhlášky z důvodu dojíždění a stravování žáků ve školní jídelně. Do doby ukončení inspekce však nebyla výjimka adresátem potvrzena.

Výroční zpráva o činnosti školy za šk. rok 1999/2000 a hospodaření za rok 2000 je zpracována v souladu s platným právním předpisem a obsahuje dostatek informací o činnosti a výsledcích školy.

Organizační uspořádání školy je hodnoceno jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

K operativnímu řízení školy využívá ředitel školy poradních orgánů (vedení školy, pedagogické rady, provozní a pracovní porady, předmětovou radu a metodických sdružení a komisí). Ze všech porad jsou pořizovány vypovídající zápisy. Jako celek je operativní řízení funkční a účinné. V řídicí činnosti preferuje především demokratický styl řízení. K vytváření příznivého pracovního klimatu přispívají přesně stanovené kompetence pracovníků.

Podmínky pro uplatňování tvořivosti a iniciativy pracovníků vedení školy vytváří, nejsou však využívány všemi ve stejné míře. Celá řada učitelů je aktivních a iniciativních, jiným však chybí snaha o uplatňování dobrých nápadů a ze strany vedení školy není vyvíjen racionální tlak na využívání jejich schopností ve prospěch žáků. Pedagogické a odborné způsobilosti učitelů je maximálně využíváno, v některých případech však není ve výuce některých předmětů plně zajištěna (uvedeno v hodnocení hospitovaných předmětů).

Pro motivaci a stimulaci pracovníků jsou vytvořena a používána kritéria hodnocení, která s nimi byla projednána. K pravidelnému sebehodnocení školy jsou zadávány pravidelné srovnávací kontrolní práce, jejichž výsledky zpracovávají předmětové komise a jejich závěrů se využívá jako zpětné vazby pro další práci vyučujících. Regionálních a republikových srovnávacích testů škola nevyužívá.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrol je součástí plánu práce školy. Obsahuje měsíční vymezení oblastí kontroly, ale bez konkrétní adresnosti kontrolovaného i kontrolujícího subjektu. V systému vnitřní kontroly je určena kontrolní kompetence jednotlivých vedoucích pracovníků. Kontrola je pravidelně prováděna a z jejích výsledků jsou na příslušných úrovních přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Výsledky kontrol jsou projednávány s kontrolovanými pracovníky.

Hospitační činnost je vykonávána ředitelem a pracovníky vedení školy podle potřeby, není předem plánována. Z hospitací jsou pořizovány zápisy, výsledků je využíváno ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu a následně k pravidelnému hodnocení učitelů pro stanovení výše osobních příplatků (2x ročně). Kriteria pro hodnocení a odměňování pracovníků stanoví vnitřní platový předpis.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je plánovité, operativní a jako celek funkční. Organizační struktura umožňuje efektivní řízení školy, v organizaci vyučování však bylo shledáno porušení právního předpisu. Kontrolní mechanismy tvoří ucelený systém vnitřní kontroly a jsou efektivně využívány.

Celkově je řízení školy hodnoceno jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Soutěže a další aktivity 1. stupně ZŠ:

- výstava výtvarných prací žáků v bruntálském zámku, účast a ocenění v přehlídkách výtvarných prací na Sv. Kopečku u Olomouce, podniku Orion, výstava ve Zlíně,
- každoroční divadelní přehlídky (kroužek literárně-dramatický), divadelní představení *Šípková Růženka*,
- vítězství v krajské recitační soutěži,
- účast na pěveckém festivalu v Loučné, Vánoční koncert pro veřejnost, pro školy a pro duchodce,
- účast v pěvecké přehlídce *Skřivánek* v Krnově,
- *Májová notička* - přední umístění v sólovém zpěvu v okresní soutěži,
- komponovaný program *Letem světem*.

Tělesná výchova

- mezitřídní soutěže v kopané, košíkové a šplhu,
- každoroční týdenní lyžařské výcvikové kurzy se zaměřením na sjezdové i běžecké disciplíny pro žáky sedmých ročníků,
- velmi dobré výsledky v rámci okresu i v regionu v pravidelných soutěžích pořádaných Asociací školních sportovních klubů (škola byla sama pořadatelem některých akcí, např. v přespolním běhu a lehkooatletickém víceboji),
- výrazné pravidelné sportovní úspěchy ve sjezdovém a běžeckém lyžování, biatlonu, lehké atletice, kopané a v letošním školním roce i v šachu.

Vyrovňovací třídy

- Výuka ve vyrovnávacích třídách je zajištěna vyučujícími s kvalifikací speciální pedagogika,
- žáci jsou do jednotlivých tříd vřazováni na počátku i v průběhu školního roku většinou na doporučení pedagogicko-psychologické poradny - na základě vyšetření školní zralosti nebo neúspěšnosti ve školní výuce,
- v několika případech byly do vyrovnávacích tříd zařazeny děti cizinců, dále žáci, u nichž šetření v pedagogicko-psychologické poradně doposud neproběhlo nebo žáci z různých škol v okrese na diagnostický pobyt,
- způsob organizace vyrovnávacích tříd odpovídá § 5 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR 291/1999 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, po skončení platnosti zařazení do vyrovnávacích tříd stanovené pedagogicko-psychologickou poradnou jsou žáci zařazováni zpět do kmenových tříd.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až h), j) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů,
- plán práce školy na školní rok 2000/2001,
- organizační řád školy, vnitřní platový předpis,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 a výroční zpráva o hospodaření za rok 2000,
- časově tematické plány vyučujících ve sledovaných předmětech ,
- podkladová inspekční dokumentace a hospitační záznamy inspektorů,
- grafické práce žáků.

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá. Řízení školy umožňuje plnění vzdělávacího programu školy a je hodnoceno rovněž jako velmi dobré. Celkově je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Jiří Slavičinský	Jiří Slavičinský
Členové týmu:	Mgr. Olga Grossmannová	Olga Grossmannová
	Marie Pavlíčková	Marie Pavlíčková
	Mgr. Jiří Šrubař	Jiří Šrubař
	Mgr. Ivan Tuček	Ivan Tuček

V Bruntále dne 9. června 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. červen 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Miroslav Šimůnek	Miroslav Šimůnek

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Bruntál, referát školství, Nádražní 20, 792 01 Bruntál	2001-07-02	141 255/01-11142
Zřizovatel: Městský úřad Bruntál, odbor školství a kultury, nám. Míru 1, 792 01 Bruntál	2001-07-02	141 256/01-11142

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.